

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Дніпровський інститут

Затверджую:

Директор Дніпровського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

 Анатолій КРИВОНОС

“ 20 ” 06 20 22 р.

Схвалено на засіданні

кафедри ПРАВА

Протокол № 11

Зав. кафедри Людмила СОБКО

“ 20 ” 06 20 22 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова право

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський) рівень**

Ступінь вищої освіти: **бакалавр**

Галузь знань: **08 «Право»**

Спеціальність: **081 «Право»**

(шифр і назва освітньої програми)

Дніпро МАУП 2022

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Трофименко Ніна Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права

Викладач:

Трофименко Ніна Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права

Протокол від 02 вересня 2022р № 2

Завідувач кафедри *Собко Л.В.* _____
(підпис)

Керівник (гарант) освітньої програми *Церковна Антоніна Олексіївна* –
гарант програми, кандидат юридичних наук, завідувачка кафедри права
Дніпровського інституту

_____
(підпис)

Силябус перевірено

. . 20 р.

Декан _____
(підпис)

Наталія КУЛІНЕНКО

Пролонговано:

на 20 /20 н.р.	( ), (підпис)	(ПІБ)	« »	20	р., протокол №
на 20 /20 н.р.	( ), (підпис)	(ПІБ)	« »	20	р., протокол №
на 20 /20 н.р.	( ), (підпис)	(ПІБ)	« »	20	р., протокол №

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Податкове право
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Розробник(и)	Старинський Микола Володимирович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НПК - 6 рівень, QF-LLL - 6 рівень, FQ-EHEA - перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 32 год. л., 32 год. пр., 86 сам.р.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для всіх освітніх програм спеціальності 081 "Право"
Передумови для вивчення дисципліни	Адміністративне право, Адміністративні провадження та їх особливості, Фінансове право, Господарське право
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу податкового права є засвоєння чинного податкового законодавства, ознайомлення із науковими працями з податкового права, а також із практикою застосування податкового законодавства, зокрема, із практикою організації правового забезпечення діяльності суб'єктів податкового права.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна частина

Тема 1 Введення до податкового права. Податкове право як інститут фінансового права

Предмет податкового права. Податкові відносини. Особливості предмету податкового права. Метод правового регулювання податкових відносини та його особливості. Суб'єкти податкового права. Форми правового режиму свободи суб'єктів. Податкове право як підгалузь фінансового права. Місце податкового права в системі права. Система податкового права. Загальна та Особлива частина податкового права. Джерела податкового права. Класифікація джерел податкового права. Податкове законодавство. Принципи податкового законодавства.

Тема 2 Податково-правові норми і податкові правовідносини.

Податково-правові норми: поняття та особливості. Класифікація податково-правових норм.

Регулятивні та охоронні податково-правові норми. Зобов'язуючі, управомочуючі та забороняючі податково-правові норми. Матеріальні та процесуальні податково-правові норми. Загальні та спеціальні норми. Первинні та похідні норми. Загальнодержавні та місцеві податково-правові норми. Норми-презумпції та норми-факти у податковому праві. Колізійні податково-правові норми. Структура податково-правової норми та її особливості. Особливості санкції податково-правової норми. Поняття податкових правовідносин. Особливості податкових правовідносин. Класифікація податкових правовідносин. Загально регулятивні, конкретно-регулятивні, комплексні та охоронні податкові правовідносини. Матеріальні та процесуальні податкові правовідносини. Майнові та немайнові податкові правовідносини. Складні та прості податкові правовідносини. Структура податкових правовідносин. Об'єкти податкових правовідносин. Суб'єкти податкових правовідносин. Податкова правосуб'єктність. Права та обов'язки суб'єктів податкових правовідносин. Фактичний та юридичний зміст податкових правовідносин. Юридичні факти: поняття та класифікація.

Тема 3 Правове регулювання податкової системи.

Поняття податкової системи держави. Співвідношення податкової системи і системи податків. Регіональна бюджетно-податкова система: поняття, функції та вимоги до неї. Форми регіональної бюджетно-податкової системи. Зміст податкової системи. Рівні регулювання податкових потоків. Механізм відносин між органами влади при розподілі компетенції щодо податкового регулювання. Особливості змісту податкової системи Принципи податкової системи. Законодавче регулювання принципів податкової системи. Поняття та рівні податкового тиску. Податкова межа. Система оподаткування та принципи її побудови. Структура системи оподаткування.

Тема 4 Правове регулювання податку

Поняття податку. Податок як прикладна категорія. Податок як правова категорія: поняття, ознаки та сутність. Принципи податку. Функції податку: основні та додаткові. Співвідношення податків та інших обов'язкових платежів. Класифікація податків. Критерії класифікації (платник, форма обкладання, компетенція органу регулюючого податок, спосіб стягнення, характер використання, періодичність стягнення, облік податку). Правовий механізм податку та його елементи. Основні елементи правового механізму: платник податку, об'єкт та ставка. Додаткові елементи: податкові пільги, предмет, база, одиниця оподаткування, джерело сплати податку, особливості податкового режиму, бюджет чи фонд надходження, особливості податкової звітності.. Поняття платника податку. Права та обов'язки платника податку. Фізичні особи як платники податку. Юридичні особи як платники податку. Пов'язані особи. Консолідована група платників податку. Податкові агенти. Облік платників податків. Податкове представництво. Законний, уповноважений та офіційний представник платника податку. Поняття об'єкту оподаткування. Види об'єктів оподаткування. Методи визначення об'єкту оподаткування. Ставка податку: поняття та види. Предмет та одиниця оподаткування. Поняття бази оподаткування. Податковий період. Визначення податкової бази. Поняття податкової пільги. Система податкових пільг. Види та форми податкових пільг. Правове регулювання територіальних податкових пільг.

Тема 5 Забезпечення виконання податкових зобов'язань

Податкова звітність. Форми реалізації податкової звітності. Податкова декларація. Податкове повідомлення. Податкова вимога. Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна та припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Поняття податкового зобов'язання. Закон України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” Виникнення, зміна та припинення податкового зобов'язання. Податковий борг. Погашення податкового боргу. Списання та розстрочка податкового боргу. Строки давності. Забезпечення виконання обов'язку зі сплати податку. Гарантії забезпечення. Способи забезпечення виконання обов'язку зі сплати податку. Податкова застава. Поручительство. Пеня. Обмеження операцій по банківським рахункам. Адміністративний арешт активів.

Тема 6 Правовий статус суб'єктів податкових правовідносин

Поняття платника податків. Ознаки платника податків. Класифікація платників податків. Права та обов'язки платників податків. Фізичні особи, юридичні особи, відокремлені підрозділи як платники податків. Консолідована група платників податків. Особи, що сприяють сплаті податків. Облік платників податків. Захист прав платників податків. Поняття системи податкових органів. Податкові органи у широкому та вузькому розумінні. Безпосередні та опосередковані податкові органи. Закон України “Про Державну податкову службу України”. Система органів ДПС. Податкові адміністрації та податкові інспекції. Завдання та функції органів ДПС. Права та обов'язки органів ДПС та їх посадових осіб. Податкова міліція. Права та обов'язки податкової міліції. Умовно податкові органи

Тема 7 Об'єкт оподаткування, ставка оподаткування

Поняття об'єкта оподаткування передбачає два підходи: правовий (розширений) і законодавчий (більш вузький). Як правова категорія об'єкт оподаткування являє собою родове визначення об'єкта (доходи чи їх частина; майно; вартість тощо), з яким пов'язане виникнення обов'язку платника податків сплатити податок. У більш вузькому значенні (яке в основному закріплюється в законодавчих актах) об'єкти оподаткування можна визначити як видові форми родового поняття об'єкта оподаткування (доходи фізичних осіб; майно юридичних осіб і т. ін.), що і закріплюються спеціальними податковими законодавчими актами. Об'єктом оподаткування може бути вартість товарів (робіт, послуг), дохід чи його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), використання природних ресурсів. При цьому один і той самий об'єкт не може бути об'єктом оподаткування по декількох податках одного виду. Дохід (сукупний дохід по прибутковому податку) як об'єкт оподаткування. Майно (у тому числі земля, нерухомість, предмети розкошів) як об'єкт оподаткування. Споживання (наприклад, акцизи на окремі види товарів) як об'єкт оподаткування. Ввіз і вивіз товарів за кордон (митні збори) як об'єкт оподаткування

Тема 8 База оподаткування і податкові пільги

Базою оподаткування є конкретна (кількісна, фізична чи інша) характеристика певного об'єкта оподаткування. Для визначення суми податку, яку необхідно перелічити в бюджет, об'єкта оподаткування недостатньо. Податкова база необхідна саме для нарахування податку, але вона не є безпосередньо обставиною, що породжує обов'язок сплатити податок, тобто об'єктом оподаткування. Податковий період. Види податкових періодів. Податкові пільги. Види податкових пільг та їх характеристика

Тема 9 Податковий облік доходів і витрат

Методи обліку доходів і витрат платника податків. Касовий метод. Метод нарахувань. Метод «попередньої події». Обчислення податків. Методи оподаткування. Рівне оподаткування — метод оподаткування, при якому однакова сума податку встановлюється для кожного платника податків. Такий метод передбачає подушне оподаткування — найбільш давній і простий вид оподаткування. Цей метод не враховує майнового становища платника податків і тому застосовується лише у виняткових випадках (цільові податки). Пропорційне оподаткування — метод оподаткування, при якому встановлюється стабільна ставка, незалежно від зміни об'єкта оподаткування. Приклад пропорційного оподаткування — податок на прибуток підприємств. Прогресивне оподаткування — метод оподаткування, при якому у разі зростання податкової бази збільшується ставка податку. Вибір прогресивного оподаткування заснований на визначенні дискреційного доходу, тобто вільного доходу, використання якого визначається в основному інтересами платника. Дискреційний дохід являє собою різницю між сукупним доходом, отриманим платником, і неоподатковуваним мінімумом доходів. Регресивне оподаткування — метод, при якому при зростанні податкової бази відбувається скорочення розміру ставки. У даному випадку податкові вилучення обернено пропорційні збільшенню оподаткованого об'єкта. В економічному значенні регресивними є непрямі податки (акцизний збір, податок на додану вартість), тому що «за самою своєю підст

Тема 10 Податковий обов'язок

Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна і припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Податковий борг. Строки давності. Забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Гарантії забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Податкова застава. Податкова порука. Пеня. Адміністративний арешт активів платника податків.

Тема 11 Правовий статус податкових органів в Україні

Органи, що здійснюють мобілізацію коштів у централізовані фонди держави. Система податкових органів. Систему органів, що здійснюють мобілізацію коштів у централізовані фонди держави, становлять структури: Податкові органи. Митні органи. Органи Пенсійного фонду України. Органи Фонду соціального страхування по тимчасовій утраті працездатності. Органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань України. Органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Міністерство внутрішніх справ. Органи судової влади. Органи, що здійснюють реєстрацію актів громадянського стану. Органи, що здійснюють реєстрацію механічних транспортних засобів. Органи місцевого самоврядування. Податкові адміністрації і податкові інспекції

Тема 12 Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства

Поняття, види і методи податкового контролю Податкова перевірка: зміст та види. Податкова перевірка є діяльністю податкових органів з дослідження первинної облікової і звітної документації, пов'язаною із обчисленням та сплатою податкових платежів, з метою перевірки своєчасності й повноти сплати податків і зборів, правильності ведення податкового обліку, надання податкової звітності. Об'єктом податкової перевірки є фінансово-господарська діяльність контролюваного суб'єкта — платника податків, що відображається у грошових документах, бухгалтерських книгах, звітах, кошторисах, деклараціях, товарно-касових книгах, показниках електронно-касових апаратів і комп'ютерних системах, що використовуються для розрахунків зі споживачами, та інших документах, незалежно від способу надання інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів. Поняття і зміст податкового контролю. Податкова перевірка в системі податкового контролю. Класифікація податкових перевірок. Суспільна небезпека порушень податкового законодавства. Податкова безпека держава. Співвідношення переконання і примусу в податковому праві. Відповідальність за порушення податкового законодавства (податково-правова відповідальність) в системі юридичної відповідальності. Поняття та види податкових правопорушень. Підстава настання відповідальності за порушення податкового законодавства.. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт суб'єктивна сторона правопорушення. Види відпо

Модуль 2. Спеціальна частина

Тема 13 Податок на додану вартість

Поняття податку на додану вартість. Платник податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування. Ставки податку на додану вартість. Пільги щодо податку на додану вартість. Порядок обчислення і сплати податку на додану вартість. Податкова накладна. Податковий вексель.

Тема 14 Акцизний збір

Поняття акцизного збору. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування. Ставки акцизного збору. Пільги щодо акцизного збору. Порядок обчислення і сплати акцизного збору. Сплата акцизного збору.

Тема 15 Податок на прибуток

Місце податку на прибуток у системі податків і зборів України. Платник податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Ставка податку. Пільги по податку на прибуток. Обчислення і сплата податку на прибуток

Тема 16 Податок з доходів фізичних осіб

Місце податку з доходів фізичних осіб у податковій системі України. Платник податку з доходів фізичних осіб. Об'єкт податку з доходів фізичних осіб. Ставка податку з доходів фізичних осіб. Пільги по податку з доходів фізичних осіб. Порядок сплати податку з доходів фізичних осіб

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	знати чинне податкове законодавство та підзаконні нормативно-правові акти з питань оподаткування
PH2	знати судові акти з питань вирішення податково-правових спорів
PH3	знати проблеми правового регулювання податкових правовідносин
PH4	знати порядок притягнення до відповідальності за порушення норм податкового законодавства
PH5	вміти кваліфікувати податкові правовідносини і відмежовувати із від суміжних з ними

РН6	вміти організувати правове супроводження податкових правовідносин
РН7	вміти розроблювати рекомендації по вдосконаленню правового регулювання податкових правовідносин

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна. Для спеціальності 081 Право:

ПР5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПР9	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій
ПР23	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Введення до податкового права. Податкове право як інститут фінансового права

Які "Введення до податкового права. Податкове право як інститут фінансового права" (денна)
Предмет податкового права. Податкові відносини. Особливості предмету податкового права. Метод правового регулювання податкових відносини та його особливості. Суб'єкти податкового права. Форми правового режиму свободи суб'єктів. Податкове право як підгалузь фінансового права. Місце податкового права в системі права. Система податкового права. Загальна та Особлива частина податкового права. Джерела податкового права. Класифікація джерел податкового права.

Прі "Введення до податкового права. Податкове право як інститут фінансового права" (денна)
Предмет податкового права. Податкові відносини. Особливості предмету податкового права. Метод правового регулювання податкових відносини та його особливості. Суб'єкти податкового права. Форми правового режиму свободи суб'єктів. Податкове право як підгалузь фінансового права. Місце податкового права в системі права. Система податкового права. Загальна та Особлива частина податкового права. Джерела податкового права. Класифікація джерел податкового права.

Тема 2. Податково-правові норми і податкові правовідносини.

Лк2 "Податково-правові норми і податкові правовідносини" (денна)

Податково-правові норми: поняття та особливості. Класифікація податково-правових норм. Регулятивні та охоронні податково-правові норми. Зобов'язуючі, управомочуючі та забороняючі податково-правові норми. Матеріальні та процесуальні податково-правові норми. Загальні та спеціальні норми. Первинні та похідні норми. Загальнодержавні та місцеві податково-правові норми. Норми-презумпції та норми-факти у податковому праві. Колізійні податково-правові норми. Структура податково-правової норми та її особливості. Особливості санкції податково-правової норми. Поняття податкових правовідносин. Особливості податкових правовідносин. Класифікація податкових правовідносин.

Пр2 "Податково-правові норми і податкові правовідносини" (денна)

Податково-правові норми: поняття та особливості. Класифікація податково-правових норм. Регулятивні та охоронні податково-правові норми. Зобов'язуючі, управомочуючі та забороняючі податково-правові норми. Матеріальні та процесуальні податково-правові норми. Загальні та спеціальні норми. Первинні та похідні норми. Загальнодержавні та місцеві податково-правові норми. Норми-презумпції та норми-факти у податковому праві. Колізійні податково-правові норми.

Структура податково-правової норми та її особливості. Особливості санкції податково-правової норми. Поняття податкових правовідносин. Особливості податкових правовідносин. Класифікація податкових правовідносин. Загально регулятивні, конкретно-регулятивні, комплексні та охоронні податкові правовідносини. Матеріальні та процесуальні податкові правовідносини. Майнові та немайнові податкові правовідносини. Складні та прості податкові правовідносини. Структура податкових правовідносин. Об'єкти податкових правовідносин. Суб'єкти податкових правовідносин. Податкова правосуб'єктність. Права та обов'язки суб'єктів податкових правовідносин. Фактичний та юридичний зміст податкових правовідносин. Юридичні факти: поняття та класифікація.

Тема 3. Правове регулювання податкової системи.

Лк3 "Правове регулювання податкової системи" (денна)

Поняття податкової системи держави. Співвідношення податкової системи і системи податків. Регіональна бюджетно-податкова система: поняття, функції та вимоги до неї. Форми регіональної бюджетно-податкової системи. Зміст податкової системи. Рівні регулювання податкових потоків. Механізм відносин між органами влади при розподілі компетенції щодо податкового регулювання. Особливості змісту податкової системи Принципи податкової системи. Законодавче регулювання принципів податкової системи.

Пр3 "Правове регулювання податкової системи" (денна)

Поняття податкової системи держави. Співвідношення податкової системи і системи податків. Регіональна бюджетно-податкова система: поняття, функції та вимоги до неї. Форми регіональної бюджетно-податкової системи. Зміст податкової системи. Рівні регулювання податкових потоків. Механізм відносин між органами влади при розподілі компетенції щодо податкового регулювання. Особливості змісту податкової системи Принципи податкової системи. Законодавче регулювання принципів податкової системи.

Тема 4. Правове регулювання податку

Лк4 "Правове регулювання податку" (денна)

Поняття податку. Податок як прикладна категорія. Податок як правова категорія: поняття, ознаки та сутність. Принципи податку. Функції податку: основні та додаткові. Співвідношення податків та інших обов'язкових платежів. Класифікація податків. Критерії класифікації (платник, форма обкладання, компетенція органу регулюючого податок, спосіб стягнення, характер використання, періодичність стягнення, облік податку). Правовий механізм податку та його елементи. Основні елементи правового механізму: платник податку, об'єкт та ставка. Додаткові елементи: податкові пільги, предмет, база, одиниця оподаткування, джерело сплати податку, особливості податкового режиму, бюджет чи фонд надходження, особливості податкової звітності.. Поняття платника податку. Права та обов'язки платника податку. Фізичні особи як платники податку. Юридичні особи як платники податку. Пов'язані особи. Консолідована група платників податку. Податкові агенти. Облік платників податків.

Пр4 "Правове регулювання податку" (денна)

Поняття податку. Податок як прикладна категорія. Податок як правова категорія: поняття, ознаки та сутність. Принципи податку. Функції податку: основні та додаткові. Співвідношення податків та інших обов'язкових платежів. Класифікація податків. Критерії класифікації (платник, форма обкладання, компетенція органу регулюючого податок, спосіб стягнення, характер використання, періодичність стягнення, облік податку). Правовий механізм податку та його елементи. Основні елементи правового механізму: платник податку, об'єкт та ставка. Додаткові елементи: податкові пільги, предмет, база, одиниця оподаткування, джерело сплати податку, особливості податкового режиму, бюджет чи фонд надходження, особливості податкової звітності.. Поняття платника податку. Права та обов'язки платника податку. Фізичні особи як платники податку. Юридичні особи як платники податку. Пов'язані особи. Консолідована група платників податку. Податкові агенти. Облік платників податків. Податкове представництво. Законний, уповноважений та офіційний представник платника податку. Поняття об'єкту оподаткування. Види об'єктів оподаткування. Методи визначення об'єкту оподаткування. Ставка податку: поняття та види. Предмет та одиниця оподаткування. Поняття бази

оподаткування. Податковий період. Визначення податкової бази. Поняття податкової пільги. Система податкових пільг. Види та форми податкових пільг. Правове регулювання територіальних податкових пільг.

Тема 5. Забезпечення виконання податкових зобов'язань

Лк5 "Забезпечення виконання податкових зобов'язань" (денна)

Податкова звітність. Форми реалізації податкової звітності. Податкова декларація. Податкове повідомлення. Податкова вимога. Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна та припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Поняття податкового зобов'язання. Закон України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами" Виникнення, зміна та припинення податкового зобов'язання. Податковий борг. Погашення податкового боргу. Списання та розстрочка податкового боргу. Строки давності.

Пр5 "Забезпечення виконання податкових зобов'язань" (денна)

Податкова звітність. Форми реалізації податкової звітності. Податкова декларація. Податкове повідомлення. Податкова вимога. Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна та припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Поняття податкового зобов'язання. Закон України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами" Виникнення, зміна та припинення податкового зобов'язання. Податковий борг. Погашення податкового боргу. Списання та розстрочка податкового боргу. Строки давності.

Тема 6. Правовий статус суб'єктів податкових правовідносин

Лкб "Правовий статус суб'єктів податкових правовідносин" (денна)

Поняття платника податків. Ознаки платника податків. Класифікація платників податків. Права та обов'язки платників податків. Фізичні особи, юридичні особи, відокремлені підрозділи як платники податків. Консолідована група платників податків. Особи, що сприяють сплаті податків. Облік платників податків. Захист прав платників податків. Поняття системи податкових органів. Податкові органи у широкому та вузькому розумінні. Безпосередні та опосередковані податкові органи

Прб "Правовий статус суб'єктів податкових правовідносин" (денна)

Поняття платника податків. Ознаки платника податків. Класифікація платників податків. Права та обов'язки платників податків. Фізичні особи, юридичні особи, відокремлені підрозділи як платники податків. Консолідована група платників податків. Особи, що сприяють сплаті податків. Облік платників податків. Захист прав платників податків. Поняття системи податкових органів. Податкові органи у широкому та вузькому розумінні. Безпосередні та опосередковані податкові органи

Тема 7. Об'єкт оподаткування, ставка оподаткування

Лк7 "Об'єкт оподаткування, ставка оподаткування" (денна)

Поняття об'єкта оподаткування передбачає два підходи: правовий (розширений) і законодавчий (більш вузький). Як правова категорія об'єкт оподаткування являє собою родове визначення об'єкта (доходи чи їх частина; майно; вартість тощо), з яким пов'язане виникнення обов'язку платника податків сплатити податок. У більш вузькому значенні (яке в основному закріплюється в законодавчих актах) об'єкти оподаткування можна визначити як видові форми родового поняття об'єкта оподаткування (доходи фізичних осіб; майно юридичних осіб і т. ін.), що і закріплюються спеціальними податковими законодавчими актами. Об'єктом оподаткування може бути вартість товарів (робіт, послуг), дохід чи його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), використання природних ресурсів. При цьому один і той самий об'єкт не може бути об'єктом оподаткування по декількох податках одного виду.

Пр7 "Об'єкт оподаткування, ставка оподаткування" (денна)

Поняття об'єкта оподаткування передбачає два підходи: правовий (розширений) і законодавчий (більш вузький). Як правова категорія об'єкт оподаткування являє собою родове визначення об'єкта (доходи чи їх частина; майно; вартість тощо), з яким пов'язане виникнення обов'язку платника податків сплатити податок. У більш вузькому значенні (яке в основному закріплюється в законодавчих актах) об'єкти оподаткування можна визначити як видові форми родового поняття об'єкта оподаткування (доходи фізичних осіб; майно юридичних осіб і т. ін.), що і закріплюються спеціальними податковими законодавчими актами. Об'єктом оподаткування може бути вартість товарів (робіт, послуг), дохід чи його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), використання природних ресурсів. При цьому один і той самий об'єкт не може бути об'єктом оподаткування по декількох податках одного виду.

Тема 8. База оподаткування і податкові пільги

Лк8 "База оподаткування і податкові пільги" (денна)

Базою оподаткування є конкретна (кількісна, фізична чи інша) характеристика певного об'єкта оподаткування. Для визначення суми податку, яку необхідно перелічити в бюджет, об'єкта оподаткування недостатньо. Податкова база необхідна саме для нарахування податку, але вона не є безпосередньо обставиною, що породжує обов'язок сплатити податок, тобто об'єктом оподаткування. Податковий період. Види податкових періодів. Податкові пільги. Види податкових пільг та їх характеристика

Пр8 "База оподаткування і податкові пільги" (денна)

Базою оподаткування є конкретна (кількісна, фізична чи інша) характеристика певного об'єкта оподаткування. Для визначення суми податку, яку необхідно перелічити в бюджет, об'єкта оподаткування недостатньо. Податкова база необхідна саме для нарахування податку, але вона не є безпосередньо обставиною, що породжує обов'язок сплатити податок, тобто об'єктом оподаткування. Податковий період. Види податкових періодів. Податкові пільги. Види податкових пільг та їх характеристика

Тема 9. Податковий облік доходів і витрат

Лк9 "Податковий облік доходів і витрат" (денна)

Методи обліку доходів і витрат платника податків. Касовий метод. Метод нарахувань. Метод «попередньої події». Обчислення податків. Методи оподаткування. Рівне оподаткування — метод оподаткування, при якому однакова сума податку встановлюється для кожного платника податків. Такий метод передбачає подушне оподаткування — найбільш давній і простий вид оподаткування. Цей метод не враховує майнового становища платника податків і тому застосовується лише у виняткових випадках (цільові податки). Пропорційне оподаткування — метод оподаткування, при якому встановлюється стабільна ставка, незалежно від зміни об'єкта оподаткування. Приклад пропорційного оподаткування — податок на прибуток підприємств. Прогресивне оподаткування — метод оподаткування, при якому у разі зростання податкової бази збільшується ставка податку. Вибір прогресивного оподаткування заснований на визначенні дискреційного доходу, тобто вільного доходу, використання якого визначається в основному інтересами платника. Дискреційний дохід являє собою різницю між сукупним доходом, отриманим платником, і неоподатковуваним мінімумом доходів. Регресивне оподаткування — метод, при якому при зростанні податкової бази відбувається скорочення розміру ставки. У даному випадку податкові вилучення обернено пропорційні збільшенню оподатковуваного об'єкта. В економічному значенні регресивними є непрямі податки (акцизний збір, податок на додану вартість), тому що «за самою своєю підст

Пр9 "Податковий облік доходів і витрат" (денна)

Методи обліку доходів і витрат платника податків. Касовий метод. Метод нарахувань. Метод «попередньої події». Обчислення податків. Методи оподаткування. Рівне оподаткування — метод оподаткування, при якому однакова сума податку встановлюється для кожного платника податків. Такий метод передбачає подушне оподаткування — найбільш давній і простий вид оподаткування. Цей метод не враховує майнового становища платника податків і тому застосовується лише у виняткових

випадках (цільові податки). Пропорційне оподаткування — метод оподаткування, при якому встановлюється стабільна ставка, незалежно від зміни об'єкта оподаткування. Приклад пропорційного оподаткування — податок на прибуток підприємств. Прогресивне оподаткування — метод оподаткування, при якому у разі зростання податкової бази збільшується ставка податку. Вибір прогресивного оподаткування заснований на визначенні дискреційного доходу, тобто вільного доходу, використання якого визначається в основному інтересами платника. Дискреційний дохід являє собою різницю між сукупним доходом, отриманим платником, і неоподатковуваним мінімумом доходів. Регресивне оподаткування — метод, при якому при зростанні податкової бази відбувається скорочення розміру ставки. У даному випадку податкові вилучення обернено пропорційні збільшенню оподатковуваного об'єкта. В економічному значенні регресивними є непрямі податки (акцизний збір, податок на додану вартість), тому що «за самою своєю підст

Тема 10. Податковий обов'язок

ЛкЮ "Податковий обов'язок" (денна)

Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна і припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Податковий борг. Строки давності. Забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Гарантії забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Податкова застава. Податкова порука. Пеня. Адміністративний арешт активів платника податків.

Пр 10 "Податковий обов'язок" (денна)

Поняття податкового обов'язку. Виникнення, зміна і припинення податкового обов'язку. Виконання податкового обов'язку. Податковий борг. Строки давності. Забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Гарантії забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Податкова застава. Податкова порука. Пеня. Адміністративний арешт активів платника податків.

Тема 11. Правовий статус податкових органів в Україні

Якії "Правовий статус податкових органів в Україні" (денна)

Органи, що здійснюють мобілізацію коштів у централізовані фонди держави. Система податкових органів. Систему органів, що здійснюють мобілізацію коштів у централізовані фонди держави, становлять структури: Податкові органи. Митні органи. Органи Пенсійного фонду України. Органи Фонду соціального страхування по тимчасовій втраті працездатності. Органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань України. Органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Міністерство внутрішніх справ. Органи судової влади. Органи, що здійснюють реєстрацію актів громадянського стану. Органи, що здійснюють реєстрацію механічних транспортних засобів. Органи місцевого самоврядування. Податкові адміністрації і податкові інспекції

При "Правовий статус податкових органів в Україні" (денна)

Органи, що здійснюють мобілізацію коштів у централізовані фонди держави. Система податкових органів. Систему органів, що здійснюють мобілізацію коштів у централізовані фонди держави, становлять структури: Податкові органи. Митні органи. Органи Пенсійного фонду України. Органи Фонду соціального страхування по тимчасовій втраті працездатності. Органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань України. Органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Міністерство внутрішніх справ. Органи судової влади. Органи, що здійснюють реєстрацію актів громадянського стану. Органи, що здійснюють реєстрацію механічних транспортних засобів. Органи місцевого самоврядування. Податкові адміністрації і податкові інспекції

Тема 12. Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства

Лк 12 "Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства" (денна)

Поняття, види і методи податкового контролю Податкова перевірка: зміст та види. Податкова перевірка є діяльністю податкових органів з дослідження первинної облікової і звітної документації, пов'язаною із обчисленням та сплатою податкових платежів, з метою перевірки своєчасності й повноти сплати податків і зборів, правильності ведення податкового обліку, надання податкової звітності. Об'єктом податкової перевірки є фінансово-господарська діяльність контролюваного суб'єкта — платника податків, що відображається у грошових документах, бухгалтерських книгах, звітах, кошторисах, деклараціях, товарно-касових книгах, показниках електронно-касових апаратів і комп'ютерних системах, що використовуються для розрахунків зі споживачами, та інших документах, незалежно від способу надання інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів. Поняття подвійного оподаткування. Види подвійного оподаткування Усунення подвійного оподаткування Поняття і зміст податкового контролю. Податкова перевірка в системі податкового контролю. Класифікація податкових перевірок. Суспільна небезпека порушень податкового законодавства. Податкова безпека держава. Співвідношення переконання і примусу в податковому праві. Відповідальність за порушення податкового законодавства (податково-правова відповідальність) в системі юридичної відповідальності. Поняття та види податкових правопорушень. Підстава настання відповідальності за порушення податкового

Пр12 "Податковий контроль. Відповідальність за порушення податкового законодавства" (денна)

Поняття, види і методи податкового контролю Податкова перевірка: зміст та види. Податкова перевірка є діяльністю податкових органів з дослідження первинної облікової і звітної документації, пов'язаною із обчисленням та сплатою податкових платежів, з метою перевірки своєчасності й повноти сплати податків і зборів, правильності ведення податкового обліку, надання податкової звітності. Об'єктом податкової перевірки є фінансово-господарська діяльність контролюваного суб'єкта — платника податків, що відображається у грошових документах, бухгалтерських книгах, звітах, кошторисах, деклараціях, товарно-касових книгах, показниках електронно-касових апаратів і комп'ютерних системах, що використовуються для розрахунків зі споживачами, та інших документах, незалежно від способу надання інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів. Поняття і зміст податкового контролю. Податкова перевірка в системі податкового контролю. Класифікація податкових перевірок. Суспільна небезпека порушень податкового законодавства. Податкова безпека держава. Співвідношення переконання і примусу в податковому праві. Відповідальність за порушення податкового законодавства (податково-правова відповідальність) в системі юридичної відповідальності. Поняття та види податкових правопорушень. Підстава настання відповідальності за порушення податкового законодавства. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт суб'єктивна сторона правопорушення. Види відповідальності. Порядок накладення штрафів та застосування фінансових санкцій. Порядок оскарження незаконних дій та рішень органів ДПС та їх посадових осіб.

Тема 13. Податок на додану вартість

Лк13 "Податок на додану вартість" (денна)

Поняття податку на додану вартість. Платник податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування. Ставки податку на додану вартість. Пільги щодо податку на додану вартість. Порядок обчислення і сплати податку на додану вартість. Податкова накладна. Податковий вексель.

Пр13 "Податок на додану вартість" (денна)

Поняття податку на додану вартість. Платник податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування. Ставки податку на додану вартість. Пільги щодо податку на додану вартість. Порядок обчислення і сплати податку на додану вартість. Податкова накладна. Податковий вексель.

Тема 14. Акцизний збір

Лк14 "Акцизний збір" (денна)

Поняття акцизного збору. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування. Ставки акцизного збору. Пільги щодо акцизного збору. Порядок обчислення і сплати акцизного збору. Сплата акцизного збору

Пр14 "Акцизний збір" (денна)

Поняття акцизного збору. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування. Ставки акцизного збору. Пільги щодо акцизного збору. Порядок обчислення і сплати акцизного збору. Сплата акцизного збору

Тема 15. Податок на прибуток

Лк15 "Податок на прибуток" (денна)

Місце податку на прибуток у системі податків і зборів України. Платник податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Ставка податку. Пільги по податку на прибуток. Обчислення і сплата податку на прибуток

Пр15 "Податок на прибуток" (денна)

Місце податку на прибуток у системі податків і зборів України. Платник податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Ставка податку. Пільги по податку на прибуток. Обчислення і сплата податку на прибуток

Тема 16. Податок з доходів фізичних осіб

Лк1б "Податок з доходів фізичних осіб" (денна)

Місце податку з доходів фізичних осіб у податковій системі України. Платник податку з доходів фізичних осіб. Об'єкт податку з доходів фізичних осіб. Ставка податку з доходів фізичних осіб. Пільги по податку з доходів фізичних осіб. Порядок сплати податку з доходів фізичних осіб.

Пр1б "Податок з доходів фізичних осіб" (денна)

Місце податку з доходів фізичних осіб у податковій системі України. Платник податку з доходів фізичних осіб. Об'єкт податку з доходів фізичних осіб. Ставка податку з доходів фізичних осіб. Пільги по податку з доходів фізичних осіб. Порядок сплати податку з доходів фізичних осіб.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання практичних завдань
НД2	Обговорення кейсів
ндз	Підготовка до лекцій
НД4	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД5	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД6	Розв'язування ситуаційних задач

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МЛ1	Інтерактивні лекції
МН2	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

МН3	Лекції-дискусії
МН4	Проблемні лекції
МН5	Проблемний семінар
МН6	Метод ілюстрацій
МН7	Метод демонстрацій
МН8	Навчальна дискусія / дебати

Основними навчальними технологіями, що застосовуються для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Податкове право» є проблемні лекції та семінари-дискусії. Елементи проблемних лекцій направлені на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система питань в ході лекції відіграє активізуючу роль, заставляє студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1 Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	A	90 < RD < 100
4 (добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками	B	82 < RD < 89
4 (добре)	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	C	74 < RD < 81
3 (задовільно)	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	64 < RD < 73
3 (задовільно)	Виконання задовольняє мінімальні критерії	E	60 < RD < 63
2 (незадовільно)	Можливе повторне складання	FX	35 < RD < 59

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Взаємооцінювання (peer assessment)
МФО2	Експрес-тестування
МФО3	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань
МФО4	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО5	Розв'язування ситуаційних завдань
МФО6	Перевірка та оцінювання письмових завдань

МФО7	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
------	---

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)
МСО2	Оцінювання письмових робіт
МСО3	Підсумковий контроль: екзамен
МСО4	Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)
МСО5	Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)

Контрольні заходи:

8-й семестр		100 балів
МСО1. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		16
	2x8	16
МСО2. Оцінювання письмових робіт		16
	16x1	16
МСО3. Підсумковий контроль: екзамен		40
		40
МСО4. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)		8
	8x1	8
МСО5. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)		20
		20

Контрольні заходи в особливому випадку:

Курсова робота:

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо)
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проекційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН6	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. - Харків : Право, 2019. - 440 с.
2	Мартинюк В. П., Михальчук Н. М. Податкове право : навч. посібн. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 274 с
3	Чорномаз О. Б. Податкове право України : навч. посіб. / О. Б. Чорномаз ; Львів, держ. ун-т внутр, справ. Львів : ЛДУВС, 2016. 699 с.
Допоміжна література	
1	Березовська С.В. Податкове право : навч.-метод, посіб. / С. В. Березовська ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. С. Нестеренко ; Міжнар. гуманітар. ун-т, Ін-т нац. та міжнар. права. Каф. конституц. права та держ. упр. - Одеса : Гельветика, 2017
2	Аванесян Г. М. Податкове право України : навч. посіб. / Аванесян Г. М., Колеснік Л. І., Сарана С. В. ; [за ред. Сарани С. В.] ; Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Полтав. ін-т економіки і права. Полтава :Астрая, 2019. 270 с..